

Szerkesztési iroda:
Nagybecskerek,
Képele-utca 1-ső szám,
hová a lap szellemi részét illető
minden közlemény intézendő.
Kiadóhivatal:
Fleits Fer. Pál könyvnyomdája
Nagybecskerek, Képele-utca 1.
hová a hirdetések, az előzetesek
és a lap szétküldésére vonatkozó
felajánlások intézendők.
Telefon 21. szám.

TORONTÁL

POLITIKAI NAPILAP.

Felolvasó szerkesztő: Dr. Brájer Lajos.

Előzetesi árak:
Egész évre ———— 24 kor.
Félévre ———— 12 .
Negyedévre ———— 6 .
Egy hónapra ———— 2 .
— Egyes szám ára 5 Btl. —
Hirdetések
a kiadóhivatalban fogadtatnak el
Azonkívül az összes hirdetési
irodáknak.
Megjelenik
vasár- és ünnepnapok kivételével
minden nap délután 5 órakor.

Nagybecskerek, 1907.

XXXVI. évfolyam. 80. szám.

Hétfő, április 8.

Az aldunai telepítés.

Nagybecskerek, április 8.

A sok frázis között, amelyvel a kivándorlást megszüntetni vagy legalább csökkenteni akarják, akad komoly terv is, olyan, mely megérdemli, hogy behatóan foglalkozzanak vele mindazok, akik a szivükön viselik a délvidéki lakosság boldogulását. Rónay Jenő nyugalmazott főispán ismételtén fölvetette azt az eszmét, hogy az Alduna öblözeteiben kell nagyobb telepítést folytatni. Legújabbán, mint a Dmke elnöke ismét fölvetette e kedvenc eszméjét s fölterjesztést intézett a földmivelsügyi m. kir. miniszterhez, melyben figyelmébe ajánlja e nagyfontosságú tárgyat. A torontáli közönség előtt ismeretes, hogy a volt katonai határörvidék területén fekvő aldunai III., IV. és V. nyílt öblözetek érdekeltsege, nevezetesen Baránda, Bárányos, Borcsa, Bégaszentgyörgy, Csenta, Erneszt-háza, Katalinfalva, Klekk, Lázárföld, Lukácsfalva, Németécska, Oppova, Perlasz, Rudolfsnád, Torontálalmás, Torontálvásárhely, Szeferin, Ujzichfalva és Zsigmondfalva községek lakosai és előjárói Jankó Ágoston torontálvármegyei alispán elnöklésével, továbbá Csernovics Diodor dr. min. tanácsos, aradi állami jószágigazgató és a Délmagyarországi Földmivelségi Gazdasági Egyesületének, nemkülönben a Torontálvármegyei Gazdasági Egyesületnek képviselői jelenlétében Rudolfsnádon népgyűlést tartván, a Torontálvármegyeében folyton növekvő kivándorlás csökkentése, továbbá az aldunai III., IV. és V. öblözeti 70.941 kat. holdnyi réti földek ármentesítése és belvizi szabályozása s a kincstári résznek megyei lakosokkal való betelepítése tárgyában hozott népgyűlési határozatot.

E lap olvasóinak nem szükséges elmondanunk, hogy Torontálból is folyton nagyobb számban vándorol ki a lakosság. De rá kell mutatnunk arra a körülményre, amelyet a Demke felterjesztésében is hangsúlyoz, hogy az ország déli részein a 20 százaléknál alig többet kitevő magyar lakosság, mely mindenképpen szorult gazdasági viszonyok között él, az öt tengerként körülvevő és aránylag jóval vagyonosabb szlávssággal szemben felszívó képességét nemcsak ki nem fejtheti, hanem teljességgel el is veszti. Éppen a legiobban megtámadott helyekre, a horvát koronaországok és a szerb terület által határolt végvidékekre kellene tehát egy anyagilag erős, elszigetelő magyar réteget telepíteni, mely nemcsak a felfelé törekvő nemzetiségi szellemet tartaná föl utjában, hanem egyesülve a ma ott lakó gyér számú magyarsággal, képes volna az idegen elemek beolvadására is.

A felterjesztésben a kulturregylet kijelenti, hogy szerencsésnek érezné magát, ha a dunai öblözetek községeinek érdekeltségét az állam javára gazdasági és

kulturális érdekeinek előmozdítására társulati szervezettel egyesíthetné. Az öblözetek ármentesítése az államra kötelező, mert az 1865. és 1869-ben kelt királyi rendeletek a dunai rét felének telepítésre történt visszavétele mellett ma már az államkincstár köteletségévé teszik az egész rétnak ármentesítését.

Akkori időben a hivatkozott királyi rendeletek alapján meg is történt a telepítés — az említett három öblözetbe betelepített Albrechtsdorf, Königsdorf és Gizellahain és ezeknek köteletségük volt a kincstárt terhelő ármentesítést létesíteni. — Ez irányban tettek is hiu kísérletek, de azok hajótörést szenvedtek. — Azóta elmúlt egy negyedszázad, a kir. kincstár saját kezén tartja az ármentesítési kötelezettség mellett visszavett fele-rétet, de az ármentesítés kérdésével egyáltalán nem foglalkozik. Pedig bennáll a nyílt rét közepén két kincstári telepes község (Borcsa és Bárányos), melyeknek lakói évenként többször is végigszenvedik a dunai kiöntések gólgóját.

Az 1890-es években mozgalom indult meg olyan irányban, hogy az 1885. évi XXIII. t.-c. alapján maga a réti érdekeltség saját terhére teljesítse azt, ami kizárólag a kincstár kötelezése lenne, de bár az ármentesítési és belvizzabályozási tervek a földmivelsügyi miniszterium hivatott osztályaiban jóknak és kivitelre alkalmasoknak találtattak, már maga az ármentesítő társulat megalakulása is hajótörést szenvedett azon, hogy a kir. kincstár az ármentesítési kötelezettséggel visszavett fél dunai réttel nem szavazott a társulat megalakulására, mert egyeseknek véleménye szerint az ármentesítést meg kellene előznie a Duna-meder szabályozásának.

A Duna ugyanis a Tisza- és Szávatorok között két helyen annyira föl van iszapolva, hogy a Duna-fenek a 0 ponttal összeesik. Ez az eliszapolódás azáltal állott elő, hogy a Duna vízének emelkedésénél az a nyitott rét területén elterjedt és azáltal a vízfolyást lassította s az iszaplerakódást elősegítette.

Ezt a két eliszapoló Duna-medret óhajtkák rendezni és a tervek szerint a meder biztosítására kőhányással ellátni, mielőtt az ármentesítést megkezdhetők tartanák.

Ehhez a művelethez pedig mintegy 7 millió korona szükséges, mivel pedig ily összeg erre a célra ezidő szerint rendelkezésre nem áll, várni kellene magával az ármentesítéssel is azon boldogabb időt, mikor az a bizonyos 7 millió kor., a mederrendezést és partbiztosítást megengedi, addig pedig folyjon tovább, ha már eddig folyt, a nemzetiségi szellem terjesztése, usszék tovább is, ha eddig uszott, a két kincstári telepes község és birja tehermentesen a kincstár azt a réti területet, melyet az ármentesítési kötelezettség terhével vett át.

Magának az ármentesítésnek és belviz-

szabályozásnak közel 7 millió korona költségei, amennyiben a műveletek az 1885. évi XXIII. t.-c. alapján hajtathatók végre, az alakulandó társulat által könnyen beszerezhető és tekintettel arra, hogy közel 65.000 hold tételnek ez uton elsőrangú szántófölddé, nem is képeznének haszon nélkül kidobott befektetést.

Az 1890-es években tervezett megalakulás alkalmával az időközben elkészült terveknek és költségvetésnek csak részleges ismerete mellett, a közelebbi tájékoztatás kedvéért egy ismertetés, vázlatrajz és összeírás terjesztetett az érdekeltek közgyűlése elé. Ezen ismertetés a költségeket 5.100.000 frtra, tehát 10.200.000 koronára tette és ma a teljes ármentesítés és belvizzabályozás nem igényel többet, mint 7 millió koronát.

Közel 65.000 hold első minőségű szántóföld 7 millió koronán megváltható, a 65.000 holdban közel 20.000 hold kincstári terület válik az ország határszélein telepítésre alkalmassá, teremthetni ottan egy erős, életképes magyar végvárat és meg lehet menteni az enyészettől két kincstári telepes községet.

A Demke készségesen ajánlkozik arra, hogy az 1885. évi XXIII t.-cikkben körülírt társulati alakulást kezdeményezze, ha a miniszter ebből a célból rendelkezésére bocsátja az ármentesítésnek és belvizzabályozásnak ottan tevéteit és költségvetését.

A részletekről legközelebb.

Torontálvármegye a kivándorlás ellen.

— április 8.

Torontálvármegye közigazgatási bizottságának mai ülésén figyelemre méltó tanácskozási tárgyat képezte a kivándorlás ügye.

Az eszmecsere Faur Kornél kir. főmérnök havi jelentése kapcsán indult meg. A főmérnök ugyanis nagy figyelmet keltett havi jelentése végén a következőket mondotta:

Felemlitendőnek tartom, hogy ugy a kézi, mint az igás napszámok s ezekkel együtt minden munkát szállítási és anyagára illesztő mértékben emelkedik, úgy hogy ma-holnap a teljesítmények értéke nem fog arányban állani a rájuk szükség szerint fordítandó költségekkel. Ha az állapotok ily irányban fejlődnek csakhamar eljünk oda, hogy minden új létesítményt mellőznünk kell és csak a legszükségesebb fenntartási munkálatokra kell szorítkoznunk. Oly fájdalmas nézni nemcsak törvényhatóságunknak, hanem egész nemzetünknek a kivándorlás folytán folyamatban levő rohamos elvándorlását, hogy bár nem vagyok erre illetékes, nem állhatom meg, hogy e szomorú tényről én is el ne panaszoljam. Minden egyéni szabadságnak és szabad intézménynek lelkes híve vagyok, de a jelzett rohamos erővesztés eltűrése már nemzeti öngyilkossággal határos s így el nem tűrhető. A magam részéről nem tudom belátni, hogy aki ez országban született és ennek emlíni és védelme alatt fejlődött félfüvé, miért ne legyen törvényhozási uton kötelezhető, hogy hazája iránti kötelezettségeit is lerója és az országból csak akkor távozhassék, ha mondjuk egész 12 évi hadkötelezettségének teljesen megfelelt. Talán a tekintetes közg. bizottság tehetné

Neizer és Goldschmidt

férfi-, női- és gyermekruha-raktára NAGYBECSKEREK, Hunyady-(fő)-utca.

308-20.6

Óriási választék

férfi- és gyermek-öltönyök és felöltőkben,
női raglanok, paletok és rövid kabátokban.

Olcsó árak.

Pontos kiszolgálás.

meg a kezdeményező lépést, hogy törvényhatóságunk ily irányu kérelemmel forduljon a törvényhozáshoz.

Jankó Ágoston alispánnak az a véleménye, hogy a kivándorlást ilyen rendszabállyal nem lehet korlátozni, mert ez már nagyon súlyosan érinti a költözökédsi szabadságot. Különben is a kivándorlás nem egyéb, mint egy modern népvándorlás, amely a világ minden részében észlelhető. Az erővesztés természetesen pótolható. Az elnéptelenedő helyekre valószínűleg idegen népfajok tódulnak, akik viszont saját területükön nem tudnak megélni. Így lesz az például, hogy akár hozatunk kulikat, akár nem, az idegen munkaerő betódulását majd el kell fogadnunk. Mi sem igazolja jobban a kivándorlásnak népvándorlási jellegét, mint az a statisztika, amely például Torontálra vonatkozik. Így januárban 2385, februárban 3049, márciusban 2983 utlevél állított ki, vagyis három hónap alatt 8417. Mindenesetre gondolkodni kell ezen a jelenségen s keresni a módozatokat az orvoslásra.

Dr. Vinczehidny Ernő megyei főjegyző helyesli a főmérnök javaslatát. Az államnak érdeke korlátozni az erővesztést s miután ilyen korlátozó intézkedéseket tesz, az elvet már nem érinti a korlátozás megnövelése. Véleménye szerint jó volna erre föl hívni a kormány figyelmét.

Jankó Ágoston alispán konstatálja, hogy a korlátozás tényleg megvan s a hatóságok lehetőleg nehézzé teszik az utlevelek kiállítását. Ez azonban eddig nem sok eredményt hozott.

Ifj. Daniel Pál orsz. képviselő föl hívja a figyelmet a hitelszövetkezetekre, akik könnyű hitel nyújtásával megkönnyítik a kivándorlók elutazását. Ez ellen valami befolyást kellene gyakorolni a hitelszövetkezetekre. Föl hívja azonkívül a figyelmet arra is, hogy a kivándorlók utleveleiket Amerikából visszaküldik, másoknak s így sokan utlevél nélkül mennek ki.

Jankó Ágoston a hitelszövetkezetekre vonatkozó intézkedést nem tartja hatályosnak, azonban az utlevelekre vonatkozó visszaéléseket meg lehetne szüntetni olyképen, hogy az utlevelekhez odazárnák a tulajdonos arcképét s így azt jogtalanul más nem használná. Ebben az irányban kellene fölterjesztést tenni a belügyminiszterhez.

Poroszkay Béla főügyész a hatósági intézkedéseket egyáltalán nem tartja eredményesnek, hanem a gazdasági viszonyok javítását kell a kivándorlással szembe állítani.

Dr. Vértessy Gyula kir. tanfelügyelő jónak tartaná, hogy az elzülött kivándorlókról nyilvántartást vezetnének s azt a községekben megfelelően tudomására hoznák a lakosságnak. Ez igen hasznos riasztó eszköznek bizonyulna.

Daniel Pál megemlíti, hogy nagyon sokan vannak, akik vissza akarnak jönni Amerikából, de nincs pénzük. Szükségesnek tartaná, hogy a községek, ha tudomást szereznek visszavándorolni óhajtó kivándorlókról, úgy igyekezzenek ebben azok segítségére lenni.

Botka Béla főispán föl szólalása után Jankó Ágoston alispán Daniel föl szólalása alapján azt indítványozza, hogy a visszavándorlók segítésére is kérjék meg a belügyminisztert.

Ezután a föl szólalások nyomán elhatározza a közig. bizottság, hogy fölterjesztést intéz a belügyminiszterhez, hogy az utlevelekhez arckép csatoltassék, a vagyontalan visszavándorlásra jelentkezőknek pedig erre a legmesszebbmenő segédkez nyújtassék.

A büntető törvénykönyv novellája. A büntető törvénykönyv novellája tárgyában összehívott értekezlet Meskó László államtitkár elnöklése alatt legutóbb a hivatalos iratok elrejtésére, megsemmisítésére és jogosulatlanoknak átadására vonatkozó rendelkezéseket vitatta meg. Meskó László államtitkár erre a tanácskozással befejeztéknek nyilvánította és az igazságügyminiszterium nevében megköszönte a tagok közreműködését.

HIREK.

Tájékoztató.

A gőzfürdő (telefon 118. szám) minden nap reggeli 1/8 órától kezdve délig az urak részére nyitva van; hölgyek részére minden kedden és pénteken déltől 5 óráig délután; ugyanazon napokon este 1/8-tól 1/8-ig urak részére is. Vidéki hölgyek részére minden nap déliben gőzfürdő. A kádfürdő egész nap nyitva marad.

A Torontálvármegyei Magyar Közművelődési Egyesület ingyenes olvasóhelyisége nyitva minden nap délután 5 órától este 10 óráig, vasár- és ünnepponnapon délután 2 órától este 10 óráig.

Április 8. Közigazgatási bizottsági ülés.
Április 15. Megyei központi választmányi ülés.

— **A közig. bizottság ülés.** Torontálvármegye közigazgatási bizottsága ma délelőtt tartotta rendes havi ülését Botka Béla főispán elnöklésével. Az ülésről lapunk holnapi számában hozunk észletes tudósítást.

— **Kinevezés.** A vallás- és közoktatási miniszter Gergely Adolf és Papp János helyettes tanárokat a pancsovai állami főgimnáziumhoz rendes tanárokká kinevezte.

— **Áthelyezés.** Az Osztrák Magyar Bank főtanácsa Schnell Alfrédet, a nagybecskereki fiók felülvizsgálóját, ki a nagybecskereki társadalomnak hét éven át volt nevével együtt köztiszteltetben álló tagja. Nagykanizsára helyezte helyettes főnöki minőségben. Helyébe Hajts Gyula felülvizsgáló jön Bécsből.

— **Temetés.** Láday Kálmán nagybecskereki pénzügyi titkár korán elhunyt ifjú szép leányát, Erzsikét tegnap délután temették el a Mária Terézia-utcai gyászházban. A gyászszertartáson, melyet Magyar Pál pápai kamarás, plébános végzett, nagyszámu és előkelő közönség jelent meg s az a meleg részvét, mely a mélyen sajtott családot környezi, némileg talán enyhíti bánatát. Eljőttek az elhunyt leányka temetésére a nagybecskereki Mária-kongregáció tagjai is, hogy kedves társnőjüket elkísérjék utolsó útjára. A gyászszertartás után a boldogultat kivitték a róm. kath. temetőbe, ahol örök nyugalomra helyezték. Az elhunyt lelki üdvéért ma reggel volt a róm. kath. plébánia-templomban az engesztelő szentmise áldozat, amelyen a családon kívül szintén nagy számmal vettek rész a gyászoló család ismerősei és tisztelői.

— **Az ügyvédi kamara köréből.** A temesvári ügyvédi kamara közöli, hogy dr. Mariánovics Endre Antalfalva, dr. Czveity Lázár Versec és dr. Patrikovich János Antalfalva székhellyel az ügyvédek tájsromába folytatolag felvették.

— **Nagybecskereki vasutasok gyűlése.** A Magyar szent korona országai Vasutas Szövetségének nagybecskereki kerülete vasárnap délelőtt tartotta meg Krumenacker István elnöklésével II. évi kerületi közgyűlést aradáci-utcai saját helyiségében. Krumenacker István elnöki beszámolójában utalt azon eredményekre, melyeket a szövetség már rövid fennállása óta is felmutathat. Legfontosabb ezek között az, hogy a szolgálati szabályzat és fizetésrendezés immár a megoldás közvetlen küszöbén állanak; ha ezek kérdések megoldottak, akkor fog majd a szövetség tulajdonképeni működéséhez foghatni. Tiltakozik a napisajtóban felmerült azon híresztelések ellen, minha a szövetség a fennálló rend megbontására törekednék. Az elnöki beszámoló után Schwarcz Géza szövetségi titkár terjesztette elő jelentését, melyben beszámol a szövetségnek a lefolyt évben kifejtett tevékenységéről, s amely tevékenység főleg a fizetési tervezetek, a pragmatika s illetmény-szabályzat tárgyalására s az országos mozgalom támogatására irányult. Fodor szövetségi tag föl szólalása után a titkári jelentést tudomásul veszik. Ezután az 1906. évi zárszámadás tárgyalása következett volna, de mivel a központi vezetőség a zárszámadáshoz szükséges adatokat még nem szolgáltatta ki, ezért a zárszámadás tárgyalása a következő gyűlésre halasztott. Végül az orszá-

gos gyűlésre küldendő kerületi megbizottakat és a kerületi választmány tagjait választották meg. — **Megbüntetett kivándorlási ügynök.** Mint Nagyikindáról jelentik, az ottani rendőrség Mateity Bogdán földmívelőt, aki egy német hajózási társulat érdekében számos kikindai családot Amerikába való kivándorlásra csábított, 2 havi elzárásra és 300 korona pénzbüntetésre ítélte.

— **Egészséges községek.** Egészség dolgában Torontálvármegyének két legirigylendőbb községe ma Nagyikács és Nákófalva. Nagyikács községben ugyanis az anyakönyvvezető jelentése szerint a folyó évben még nem fordult elő halálos eset, Nákófalva községben pedig március folyamán nem fordult elő egyetlen egy halálos eset sem.

— **A vita vége.** Gája Konrád nagybecskereki festőegéd és Wester Ferenc ugyancsak nagybecskereki festőegéd tegnapelőtt a Révay-utcában vitába elegyedett. A vita egyre hevesebb lett, majd verekedéssé fajult. A dulakodás közben Gája kést rántott s azzal Wester fején és vállán öt szurást ejtett. Westert súlyos sebeivel lakására szállították, a garáza késelő ellen pedig megindították a büntető eljárást.

— **Gyilkosság az utcán.** Egresről jelentik, hogy Peszkán Demeter odaváló román gazdát a múlt héten a hajnali órákban az utcán szétzúzott fejjel halva találták fel. Peszkán előtte való este a nagykorcsmában mulatott. Mikor hazafelé tartott, a részeg embert megátmodták, fejét ketté hasították. A csendőrségnek eddig a legerélyesebb nyomozás dacára sem sikerült a tetteseket kinyomozni.

— **Műkedvelő és házipari kiállítás Szegeden.** Érdekes tervvel foglalkozik a temesvári országos műkedvelő és házipari kiállítás szegedi helyi bizottsága. Ugyanis a temesvári kiállításról visszakereszt szegedi munkákat, melyekkel a szegediek az országos kiállításra oly fényes sikert arattak. kiállítja a bizottság a kulturpalotában. Ezt a szegedi kiállítást a rendezőség még kibővíteni szándékozik azon szegedi műkedvelők közimunkáival, festményeivel, fényképeivel és házipari készítményeivel, akik a temesvári kiállításban való részvételben annak idején akadályozva voltak. A bizottság a kiállításban való részvételre máris megnyerte Tömörkény Istvánt, a Somogyi-könyvtár kitűnő igazgatóját, aki a szegedi muzeum tulajdonát képező és általa összegyűjtött bannulatosan szép nép- és házipari cikkekkel állít össze egy érdekes kollekciót. A szegedi kiállítás megnyitását majus első felében tervezi a rendezőség és minthogy ehhez hasonló és a város kulturájának fejlődését bemutató kiállítás már régen nem volt Szegeden, a megnyitást fővárosi szakemberek és előkelőségek meghívásával a város ünnepevé óhajta a bizottság avatni. A kiállítás részleteinek megbeszélése céljából legelőzelebb ülést tart a bizottság.

— **Talált pénztárca.** A Kiss Ernő-szobor és a város ház közötti terezen ma délelőtt 10 órakor Herr Ödön főgimnáziumi tanár egy női pénztárcát talált, melyben tekintélyesebb összegű pénz volt. A tárcát a rendőrkapitánysághoz juttatta, hol a jogosult tulajdonos kellő igazolás után átveheti.

Színház.

Heti műsor:

Április 8. Hétfő: Lovag ur. (Ujdonság.)
Április 9. Kedd: Harang. (Ujdonság.)
Április 10. Szerda: Údvoske.
Április 11. Csütörtök: Suhanc.
Április 12. Péntek: A kiraly házasondik.
Április 13. Szombat: Rab Mátyás. (Ujdonság.)

* **A koldusgróf.** A nagyszerű bécsi operette tavaly is Polgárek legjobb előadásai közé tartozott s szombaton is telt ház mellett került színpadra. Remete Géza a címszerepben ezúttal is átgondolt, kitűnő alakítást mutatott be, melyért sok tapsot kapott. Révész Ilona ügyes táncáért, Kapossy Józsa gyönyörű énekeért érdemel elismerést.

Vasárnap délután az „Aranyvirág” került színpadra szufolt ház előtt. Gózon Gyula pompás Beppója és Révész Ilona csábító Aranyvirágja derekasan rászolgálták a közönség tapsaira. De jók voltak Haraszi, Remete, Csorna Terus és Csolnakossy is.

Az állandóan esapon tartott

Szent-István sörön

kivül kapható naponta friss

müncheneri Spatenbräu

Marcoín Jenő kaszinó-vendéglősnél.

Berger Zsiga. A legszélesebb körökben ismeretlen bohózat. Mindössze csak annyit tudunk felőle, hogy Feld papa a városligeti szinkörben elő fogja adni. A színház azonban megtelt az utolsó helyig s ez már némileg gondolkozóba ejtheti azt a csendes szemlélőt, aki észrevette, hogy a „Ripp” és „Denevér”, a világ legjobb operettjei, üres ház előtt kerültek színre. Azon töprenkedhetünk ugyanis, vajjon érdemes-e az igazgatónak jó darabot adni, mikor a közönségnek silány portéka kell. Minhogyan azonban vasárnapon adták, amikor a színészet kulturmissziója állítólag fel van függesztve s egyébként sem rosszabb a darab, mint az utóbbi évek „életképei”, ne beszéljünk róla többet. A szereplők ambícióval és jókedvvel játszották szerepeiket. Heltai Hugó pompás alakot csinált egy „buzásból”, Jászai Olga pikáns lipótvárosi asszony volt, Gózon Béla elegáns könyvelő, a kis Gózon Gyula jóízű Berger Zsiga, Haraszti Vilma bájos Lili, Gyulai jellegzetes Lustig, Csolnakossy kedélyes Fischer. A harmadik felvonásban egy „cabaret” keretében bemutatták az összes tagokat. A confrencier szerepét Gyulai Zsiga töltötte be igen ügyesen. Telekán a Turiddu áriájáért kapott tapsot, Csolnakossy pedig néhány érzéssel énekeltnépdalért. Soly mossynak meg kellett ismételnie a zeneparodiáját, melynek folyamán ki-
tűnt, hogy eza tehetséges fiatal színész nemcsak a kezével zongorázik igen ügyesen, de még az — orrával is. Révész Ilona két pompásan előadott couplet-vel (a fésűs és a Panama) aratott szünni nem akaró tetszést, szintazonképen a szép Csolnakossyné és Pálfi Margit, akik nagyon ügyesen járták a toborzót. Jászai Olga szellemes magánjelenete, Haraszti Vilma és Soly mossy ügyes amerikai tánca, Heltai coupletjai, az Utassy gyerekek orosz tánca és Csorna Teres éneke, mind zajos tetszésben részesült. Egyszóval bármennyire nem helyeseljük az eféle darabok és betétek előadását, nem térhetünk ki annak megállapítása elől, hogy a közönség tulajomó része tegnap igen jól mulatott.

Színházi hírek. A tolvaj, Bernstein nagy sikert aratott színműve kerül ma este színre Csörgő Hugó „Lovag ur” c. vígjátéka helyett, amelyet több oldalról jött kérelem folytán tüzött ismételtén műsorra az igazgatóság. A főszerepeket ezúttal is Jászay Olga, Papp Ilonka, Gózon Béla, Remete Géza és Gózon Gyula játszószák. Zambault szababíró szerepét Gyulai Zsiga vette át.

A lovag ur, mely a budapesti Vigszínházban került színre nagy sikerrel, fentírt műsorváltozás folytán kedden kerül színre először Jászay Olga, Gózon Béla és Heltay Hugóval a vezetőszerepekben.

TAVIRATOK.

Országgyűlés.

— A képviselőház ülése. —

Budapest, április 8. (A „Torontál” eredeti távirata.) A képviselőház ma délelőtt Justh Gyula elnöklésével ülést tartott.

Az elnöki jelentések során betérjeszti Justh Henrikffy szakcsi és Ivánka bazini képviselők megbízó leveleit, amelyeket kiadnak az igazoló bizottságnak.

Azután folytatják a nem állami tanítóik fizetésrendezéséről szóló törvényjavaslat tárgyalását.

Ma Vajda Sándor nemzetiségi kezdi a vitát s azt állítja, hogy a képviselőház az egyház érdekeit képviseli.

Az elnök figyelmezteti, hogy ne mondjon ilyet, mert a képviselőház az egész nemzetet képviseli.

Vajda Sándor most azt mondja, hogy a javaslat hermafrodita. (Derűtség.) Elnök az inparlamentáris kifejezésért Vajdát rendreutasítja.

Vajda Sándor minden tekintetben kifogásolja a javaslatot, de főleg pedagógiai szempontból hibáztatja. Közben szünetet kér.

Öt perc szünet után, mialatt az elnöki széket Návay Lajos alelnök foglalja el,

tovább folytatja beszédét Vajda Sándor s bírálva a javaslatot, végül kijelenti, hogy nem fogadja el.

Most elnök bejelenti, hogy a dunapataji kerületből if. Madarász József és Nagy György képviselőktől táviratot kapott, hogy az ott folyó választási küzdelem közben megsértették mentelmi jogukat. A bejelentés kiadandó a mentelmi bizottságnak.

Maniu Gyula kéri az elnököt, hogy ismertesse és indokolja a sérelmet.

Az elnök szerint ez nem szükséges és a bejelentés minden további nélkül kiadandó a mentelmi bizottságnak.

Igy is történik. Ezután Szkcicsák Ferenc tót nemzetiségi beszél a javaslat ellen többszörös derűtség mellett.

Lapunk zártakor Szkcicsák még beszél.

Miniszterek Bécsben.

Budapest, április 8. (A „Torontál” eredeti távirata.) Wekerle Sándor miniszterelnök, Kossuth Ferenc kereskedelmi és Darányi Ignác földmívelési miniszter a szakreferensek kíséretében ma délután Bécsbe utaztak a kiegyezési tárgyalásokra.

A kiegyezés.

Budapest, április 8. (A „Torontál” eredeti táv.) Vasárnap délelőtt Wekerle Sándor miniszterelnök elnöklésével minisztertanács volt, amelyen Kossuth és Andrássy kivételével a kabinet valamennyi tagja részt vett. A tanácskozáson a kormány végleg megállapodott a kiegyezési tárgyalásokon követendő magatartása dolgában.

A függetlenségi párt értekezlete.

Budapest, április 8. (A „Torontál” eredeti távirata.) A függetlenségi párt ma este 6 órakor a pártkör helyiségeiben értekezletet tart.

Az angol királyi pár Spanyolországban.

Budapest, április 8. (A „Torontál” eredeti táv.) Mint Toulonból sürgönyzik, Eduárd angol király és neje onnan tegnap délután Spanyolországba utaztak.

A cár lemondási híre.

Budapest, április 8. (A „Torontál” eredeti távirata.) Párisi jelentések szerint, ottani politikai körökben a cáfolatok dacára egyre tartja magát a hír, hogy Miklós orosz cár lemond a trónról. A lemondás a párisi források szerint még a nyár folyamán történne meg. — Berliini jelentés viszont azt mondja, hogy ottani politikai körökben a cár lemondásáról szóló hírt nem veszik komolyan.

Határidő-üzlet.

Budapest, április 8. (A nagybecskereki Lloyd-társulat távirata.) A mai tőzsdén déli zárlatkor a következő árakat jegyezték:

Buza (áprilisra 1907.)	15.66 — —
Buza (okt. 1907.)	16.20 — —
Rozs (áprilisra 1907.)	12.96 — —
Zab (áprilisra 1907.)	15.26 — —
Tengeri (májusra 1907.)	10.60 — —

Farkasd község előljáróságától.

183. szám. 1907. 351—1.1

Árverési hirdetmény.

Alulírott község előljárósága részéről ezennel közhírré tétetik, hogy a község tulajdonát képező 2 darab 2 éves kiselejtezt bika és 3 darab három éves kiselejtezt sertésnek 1907. évi április hó 13-án délelőtti 9 órakor tartandó szóbeli árverés alkalmával Farkasd község házában a legtöbbet ígérőnek készpénzfizetés ellenében eladatni fog; mire árverezni szándékozók azzal hivatnak meg, hogy a többi árverési feltételek alulírott előljáróságnál a hivatalos órák alatt megtudhatók.

Kelt Farkasdon, 1907. évi április 4-én.

Az előljáróság.

414/1907. ikt. sz. Szentpéter község előljárósága.

Árlejtési hirdetmény.

Szentpéter község képviselőtestülete 1906. évi 33. kgy. sz. s Torontálvármegye törvényhatósági bizottsága részéről 1432. kgy. 19913/1906. sz. alatt jóváhagyott határozata alapján a községi iskolául a

tanítói lak tatarozását,

javitását és a régi tanteremnek lebontását árlejtés útján kívánja biztosítani s erre 1553 korona 58 fillért irányzott elő.

A nyilvános árlejtés, amelyen az előirányzott összeg 10%-a biztosítékként leteendő, 1907. évi április hó 30-án délelőtti 9 órakor tartatik meg Szentpéter község házában.

Terv és költségvetés a jegyzői irodában megtekinthető.

Szentpéter, 1907. évi április hó 5-én.

Tatárovits Teophíl, Loczits Szvetozár,
jegyző. 357—1.1 bíró.

2420/V.1907. sz. A törökkanizsai járás főszolgabírájától.

Pályázati hirdetmény.

Torontálvármegye törökkanizsai járáshoz tartozó Deszk nagyközségben a községi szülésznoi állásra ezennel pályázatot hirdetek.

Ez állással 160 korona negyedévi részletekben előre kiszolgáltatandó évi fizetés és szüleséknél 2 korona díjazás van egybekötve.

Felhívom azon okleveles szülésznoket, kik ez állást elnyerni óhajtnak, hogy eddigi alkalmaztatásukat és erkölcsi viseletüket igazoló bizonylatokkal felszerelt kérvényüket folyó évi április hó 20-áig a törökkanizsai járási főszolgabíróságnál adják be.

Törökkanizsa, 1907. évi április 2-án.

Micskey Vince,
tb. főszolgabíró.

356—1.1

1222/1907. szám.

352—3.1

Hirdetmény.

Alulírott községi előljáróság által ezennel közhírré tétetik, hogy Ozora község határában a

vadászati jog

1907. évi július hó 1-től kezdődő 6 évi időtartamra 1907. évi május hó 8-án d. e. 11 órakor Ozora község házában tartandó nyilvános szóbeli árverésen haszonbérbe fog adatni.

A vadászati jog Ozora község I-ső rész, mintegy 10853 holdnyi területen külön 440 korona és Ozora község II. rész mintegy 1440 hold rétiföld (Opova község mellett) 60 korona kikiáltási ár mellett.

Árverelni szándékozók kötelesek a kikiáltási ár 10%-át bánatpénzül letenni.

Az árverés az 1883:XX. t.-cikkben foglaltakhoz képest tartatik meg.

A részletes feltételek Ozora község jegyzői irodájában a hivatalos órák alatt megtekinthetők.

Ozora, 1907. évi április hó 4-én

Rehák, Kreczú,
jegyző. bíró.

574/1907. sz.

356—1.1

Árverési hirdetmény.

Egres község határában törvényesen gyakorolható

vadászati jog

1907. évi május hó 15-től 1913. évi május hó 15-ig egymásután következő hat évre Egres község házában 1907. évi április hó 15-én délelőtti 9 órakor megtartandó nyilvános árverésen a legtöbbet ígérőnek haszonbérbe fog adatni.

Az árverési feltételek Egres község jegyzői irodájában megtekinthetők.

Egres, 1907. évi április hó 6.

Tripa János, Miksa Simon,
jegyző. bíró.

Hirdetmény

Nagykomlós községének mintegy 7587 hol területéről a

vadászati jogbérlet

1907. évi augusztus hó 1-től kezdődő egymást követő 6 évre folyó évi július hó 10-én délelőtt 10 órakor Nagykomlós község község-házánál nyilvános árverésen bérbe fog adatni.

Feltételek a jegyzői irodában meg tudhatók. Község-előjáróság.

Szabad kézből eladó

a melencei-utca 437. számú

háza

igen kedvező fizetési feltételek mellett.

Tulajdonos:

Nagybecskerekai takarékpénztár.

25-x.14

Legdivatosabb csokrok s koszorúk friss élő virágokból.

Magastörzsű oltott rózsák a legszebb fajokban. — Továbbá nyiló cserepes virágok jutányos áron kaphatók

Oláh Gábor

városi kertésznél,
Amerika-negyed
Bajza-utca 2138/8
(273-x.13)

Elsőrendű Angolországból importált fajbaromfitól

költő-tojásokat

ajánlok:

- Aranyfarga Orpington . . . . . darabja K. — 80
- Hófehér Orpington . . . . . K. 1—
- Jubileé porcellánszínű Orpington . . . . . K. 1—
- Óriási Pekingi kacsa, fehér . . . . . K. — 80

GEIDUSCHEK JÓZSEF L.

baromfiudvar (218-10.7)

NAGYBECSKEREK.

— Fajlisztaságot és 80% termékenységet kezeskedem. — 12 darab tojás vételénél csomagolás nem számítatik

VÉRPIROS

catániai fajnarancs, mézédés, öt kilós postakosárral 2.60, eredeti kosárral 100 darabbal 4.50, eredeti ládával 180 darabbal 6.50 korona, 36 darabos ládával 11.50, vérpiros muskátánarancs mézédés, rendkívül finom, öt kilóssal 2.50, eredeti ládával 100 darabbal 7.50 korona, 30 darabos ládával 12 korona. Avanszárancs vérpiros, mézédés, óriás, kőöntegessé, kitűnő zamatu, eredeti ládával 80 darabbal 4. korona, sárga mézédés fajnarancs öt kilóssal 2.40, tíz kilós kosárral 4, eredeti ládával 200 darabbal 8.80 korona, 360 darabos ládával 9.50, citrom aranyfarga, eredeti ládával, 360 darabbal 9.50, öt kilós postakosárral 2, gyönyörű karfiol 2.60, boszniai óriás szemű aszaltzölve 3, asztali dió papírhéjú, óriás szemű 4.50, erdélyi dió vékonyheju fehérbélű 3, csemegealma rendkívül szép példányok, heiföldi és tiroli többféle leg-nemesebb fajokból vegyesen 5.50, tiroli nemes fajú vajonckörte 8, Mosánsky-alma válogatott 3.50 koronáért öt kilós postakosárunkat szállít utánvétellel Telbisz Béla délygümölcskereskedő, Budapest Szarka-ut (339-106)

Ne vegyen

máshol osztálysorsjegyet, amíg nálam is kaphat eredeti áron. Egy egész 12 K., egy fél 6 K., egy negyed 3 K., egy nyolcad 1 korona 50 fillér. □

LEDERER JÓZSEF

banküzlete, Nagybecskerek.

a szerb-templom mellett.

317b-x.2

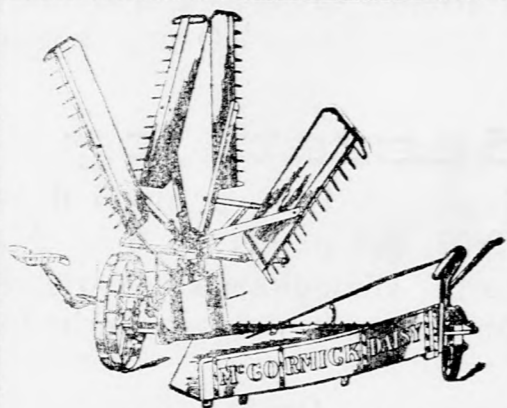
Nagyobb ipartelep

épületekkel forgalmi tőke hiányában előnyös feltételek mellett eladó.

Évi forgalom 100,000 korona.

Cím e lap kiadóhivatalában.

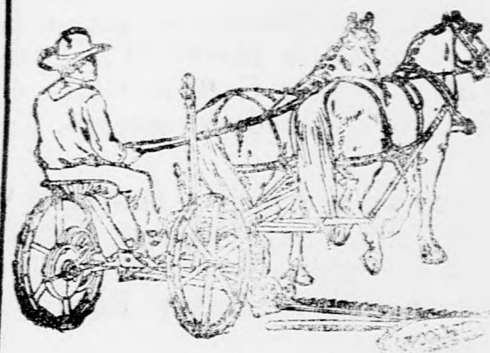
349-3.3

Marokrakó aratógép.

Aratógépek

Minden hangzatos öndicsérő hirdetéssel szemben beszélnek a tények.

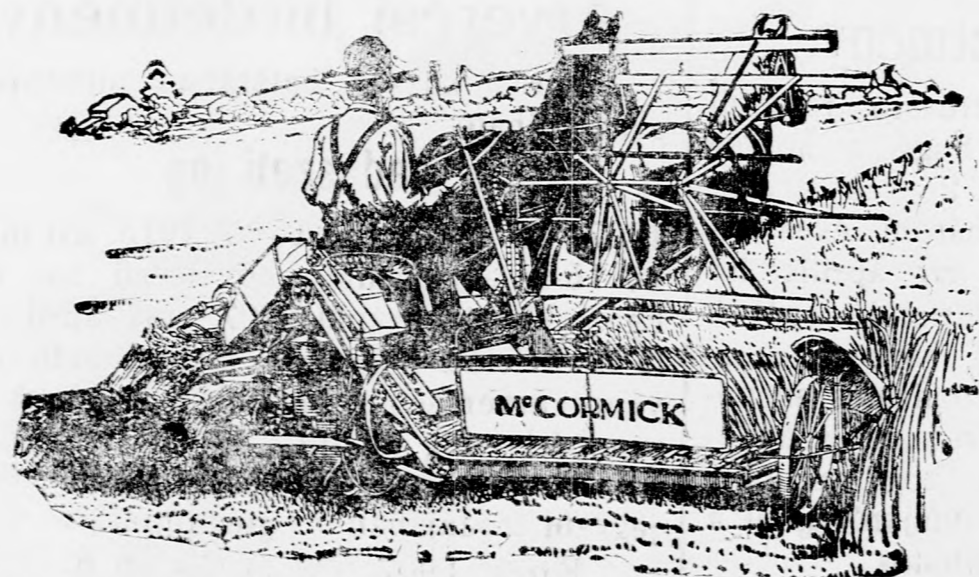
Fűkaszáló.

Az 1906. évi aratás kimutatta, mely aratógépek felelnek meg s így minden gazda közvetlenül gazdatársánál szerezzé be információit.

Mc. Cormick Harvesting Machine Company

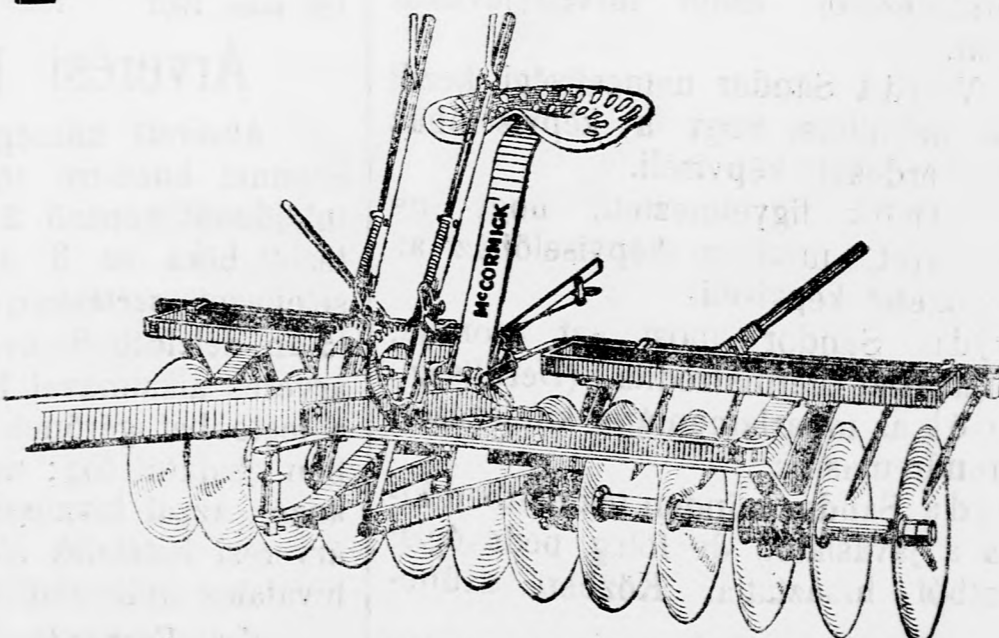
VEZÉRKÉPVISELŐI:

Nagybecskerekai gépgyár vas- és fémöntőde Braun és Prandell.

92-12.12

Kévekötő aratógép.

Tárças borona.